

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaafl@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΔ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1996	Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου 26 Φεβρουαρίου 2017	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

«Ἄς νηστέψουμε, ἀδελφοί»

(ἔσπερ. Τετ. τῆς Α' ἑβδομ.)

Ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή, ἀγαπητοί μου, στὴν ὁποία μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μπαίνουμε ἀπὸ αὐριο, εἶνε περίοδος ἱερῶν ἀσκήσεων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ ἄσκησι εἶνε μία τακτικὴ ποῦ ἐπὶ αἰῶνες τώρα ἐφαρμόζεται σὲ πολλοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, διότι ἔχει ἀποδειχθῆ χρησιμῃ, βοηθητικῃ καὶ σωτήριος. Ἡ ἄσκησι λέγεται καὶ *γυμνασία* ἢ *γυμναστικῃ*. Ἡ ἄσκησι ἀποβλέπει ὄχι μόνο στὴν διατήρησι μιᾶς καλῆς καταστάσεως, ἀλλὰ καὶ στὴ βελτίωσι τῆς ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο, καθὼς καὶ στὴν ἐτοιμότητα τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ τὶς χρησιμοποιήσῃ σὲ κάθε ἀνάγκη ποῦ θὰ παρουσιαστῇ.

Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶνε καὶ σῶμα καὶ ψυχὴ - πνεῦμα, γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἄσκησι διακρίνεται σὲ **σωματικῃ** καὶ σὲ **ψυχικῃ - πνευματικῃ**. Μὲ τὴν σωματικῃ ἄσκησι τὸ σῶμα διατηρεῖ τὴν ὑγεία καὶ τὴν εὐεξία του, οἱ μῦς καὶ τὰ μέλη δυναμώνουν, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ ἐργάζεται ἀποδοτικά. Μὲ τὴν πνευματικῃ ἄσκησι τὸ μυαλὸ «ἀκονίζεται», ἀποκτᾷ εὐστροφία καὶ πλουτίζεται σὲ γνώσεις.

Σπουδαιότερη ὅμως καὶ πιὸ ἀναγκαία εἶνε **ἡ ψυχικῃ ἄσκησι**, μὲ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται νὰ καταταγῇ στὴν στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ βασιλέως Χριστοῦ, νὰ ὑπακούη καὶ νὰ τηρῇ τὸ θέλημά του, ν' ἀποκτήσῃ καὶ νὰ διατηρῇ τὴν καθαρότητα τῆς καρδιᾶς ἀπὸ τὰ πάθη, νὰ ἀπεκδυθῇ τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο καὶ νὰ ἐνδυθῇ τὸν νέο, νὰ μιμηθῇ τὸ Χριστὸ καὶ τέλος νὰ ἐνωθῇ μαζί του αἰώνως. Αὐτὰ δὲν εἶνε εὐκόλα ἀσφαλῶς· μέσα στὴν Ἐκκλησία ὅμως μὲ τὴ χάρι τοῦ Κυρίου γίνονται κατορθωτὰ καὶ καθιερώνονται ἰσοβίως ὡς ἓνα καθημερινὸ πρόγραμμα ζωῆς.

Ὅπως **στὸ σχολεῖο** ὁ μαθητῆς ὅλο τὸ χρόνο μελετᾷ, ἀλλὰ ἰδιαίτερος κοπιᾷ σὲ τὶς ἡμέρες τῶν ἐξετάσεων, ἔτσι καὶ στὴν ἐκκλη-

σιαστικῃ ζωῇ. Καὶ ὅπως **στὸν ἀθλητισμὸ** οἱ ἀθληταὶ πάντοτε προσπαθοῦν νὰ διατηροῦνται σὲ «φόρμα», ἀλλὰ ἰδιαίτερος προπονοῦνται ὅταν ἔχουν ἀγῶνες, κάτι παρόμοιο ἔχουμε καὶ στὴν πνευματικῃ μας ἄθλησι. Καὶ ὅπως **στὸ στρατὸ** οἱ στρατιῶτες πάντοτε βέβαια γυμνάζονται σὲ τὶς διάφορες μονάδες, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἰδιαίτερες ἡμέρες ἐκτεταμένων γυμνασιῶν καὶ ἀσκήσεων, κατὰ τὶς ὁποῖες συμμετέχουν στὰ γυμνάσια ὅλες οἱ δυνάμεις, καὶ τῶν τριῶν ὄπλων, κατὰ παρόμοιο τρόπο καὶ οἱ Χριστιανοί, ποῦ ἀποτελοῦν τὴν πνευματικῃ στρατιὰ τοῦ Κυρίου, ἀσκοῦνται βέβαια καὶ γυμνάζονται ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς τους καὶ ὅλες τὶς ἡμέρες τοῦ ἔτους, ἀλλὰ ἔχουν καὶ ὠρισμένες περιόδους κατὰ τὶς ὁποῖες ὅλα τὰ γυμνάσματα ἐντείνονται καὶ ὅλες οἱ ἀσκήσεις συντονίζονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μὲ σκοπὸ τὸν τελειότερο καταρτισμὸ τῶν πιστῶν.

Τέσσερις εἶνε οἱ ἐποχὲς τοῦ ἔτους (χειμῶνας, ἀνοιξι, καλοκαίρι, φθινόπωρο), **τέσσερις εἶνε καὶ οἱ περίοδοι** αὐτῆς τῶν ἐντατικῶν πνευματικῶν γυμνασιῶν· ἀντιστοιχοῦν δηλαδὴ περίπου μία σὲ κάθε ἐποχῇ. Ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή πρὸ τοῦ Πάσχα, μεταξὺ χειμῶνος καὶ ἀνοιξεως. Ἡ νηστεία πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, μεταξὺ ἀνοιξεως καὶ θέρους. Ἡ νηστεία τοῦ Δεκαπενταυγούστου πρὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἐν ὄψει τοῦ φθινοπώρου. Καὶ τέλος ἡ περίοδος τοῦ Σαρανταήμερου πρὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων καὶ στὴν ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος.

Μία τέτοια περίοδος, πρώτη μεταξὺ ὄλων τῶν ἄλλων, εἶνε ἡ **περίοδος αὐτῆ τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς**. Κατ' αὐτὴν, ὅπως ψάλλει ὠραία ἡ Ἐκκλησία μας, «*Τὸ στάδιον τῶν ἀρετῶν ἠνέφκται*» (ἔχει ἀνοίξει τὸ στάδιο τῶν ἀρετῶν – αἶνοι Κυρ. Τυριν.) καὶ «*Ἐφθασε καιρὸς, ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων ἀρχή, ἡ κατὰ τῶν*

δαιμόνων νίκη» (ἦρθε ὁ καιρὸς ποὺ ἀρχίζουν οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες, ἡ νίκη ἐναντίον τῶν δαιμόνων – δοξ. αἰν. Κυρ. Τυριν.).

Χαρακτηριστικὸν γνῶρισμα τῆς περιόδου αὐτῆς εἶνε ἡ **νηστεία**, ἡ αὐστηρὴ νηστεία. Εἶνε τὸ ἀρχαιότερο καὶ τὸ γνωστότερο εἶδος ἀσκήσεως. Τὴν περίοδο αὐτὴ ἡ **Ἐκκλησία** μᾶς καλεῖ νὰ νηστεύουμε ὅλοι, ἐκτὸς μόνο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ γιὰ κάποια σωματικὴ ἀσθένεια ἐμποδίζονται νὰ λάβουν μέρος στὸ ἱερὸ αὐτὸ ἀγώνισμα.

* * *

Ἄλλὰ νηστεύουν σήμερα οἱ Χριστιανοί;

Ἄλλοίμονο! Τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ νηστεία, τὸ ἱερὸ αὐτὸ κειμήλιο τῆς φυλῆς μας, περιφρονεῖται ἀπὸ τοὺς πολλούς, τοὺς περισσοτέρους μπορούμε νὰ ποῦμε Χριστιανούς. Μὲ διάφορες προφάσεις, σχεδὸν πάντα ἀμαρτωλές, ἀποφεύγουν τὴ νηστεία. **Οἱ κάτοικοι ἰδίως τῶν πόλεων** στὴν μεγίστη πλειονότητα ἔχουν ἐξορίσει ἀπὸ τὰ σπίτια τους τὴ νηστεία· καὶ αὐτὴ, σὰν διωγμένη καὶ περίλυπη δέσποινα, βρῆκε καταφύγιο στὰ μικρὰ χωριά καὶ στὶς κωμοπόλεις τῆς πατρίδος μας.

Ἄλλὰ τελευταῖα παρατηρεῖται κ' ἐκεῖ τάσις νὰ ἐκδιωχθῇ ὡς ἀνεπιθύμητη! **Οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ἀγράμματοι**, ποὺ σέβονται καὶ ἔχουν σὲ μεγάλη ὑπόληψιν τὸν ἅγιον θεσμό τῆς νηστείας, καὶ ἴσως μάλιστα γιὰ πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς εἶνε ἡ μόνη κλωστή, ἀπ' τὴν ὁποία κρέμεται ἡ θρησκευτικὴ τους ζωὴ, αὐτοί, πρὸς μεγάλο σκανδαλισμὸ τους, βλέπουν τοὺς λίγους ἐγγράμματους(;) τοῦ χωριοῦ τους, ἢ καὶ τοὺς τυχόν διερχομένους ἀπὸ τὸ χωριὸ τους δημοσίους ὑπαλλήλους, νὰ καταλύουν μπροστὰ σὲ ὅλους τὴ νηστεία, καὶ πολλὰς φορὰς τοὺς ἀκοῦνε νὰ ἐκφράζονται γιὰ τὴ νηστεία μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε μέσα στὴ συνείδησιν τοῦ χωρικοῦ νὰ γκρεμίζεται ὁ σεβασμὸς στὶς ἅγιες παραδόσεις τῆς θρησκείας μας, μία ἀπ' τὶς ὁποῖες εἶνε καὶ ἡ νηστεία.

Καὶ νὰ σκεφτῆ κανεὶς ὅτι ἡ νηστεία εἶνε **θεσμὸς τόσο ἀρχαῖος** ὅσο καὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀφοῦ νομοθετήθηκε μέσα στὸν παράδεισο μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ γευθοῦν οἱ πρωτόπλαστοι τὸν ἀπηγορευμένο καρπὸ· καὶ γι' αὐτὸ οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὴν χαρακτηρίζουν *συνηλικιωτίν*, συνομηλικὴ δηλαδὴ, τοῦ ἀνθρώπου (M. Bas., Migne 31, 168A).

Δυστυχῶς ἡ γενεά μας, ὑλόφρων καθὼς εἶνε, δὲν μπορεῖ νὰ δῆ μὲ βλέμμα συμπαθείας καὶ βαθείας ἐκτιμῆσεως τὴ νηστεία, ὅπως τὴν ἔβλεπαν αἱ προηγούμενες γενεές, ὅπως τὴν εἶδαν οἱ σοφοὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ οἱ ἀγιώτατοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι

ὄχι μόνο εἶπαν καὶ ἔγραψαν τὰ ὠραιότερα λόγια καὶ ἐγκώμια γιὰ τὴ νηστεία, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τους ἔδωσαν σὲ ὅλους τοὺς Χριστιανούς τὸ παράδειγμα τῆς πραγματικῆς νηστείας. Naί, **ὄλων τῶν ἁγίων σύντροφος καὶ φίλη ἀχώριστη** ὑπῆρξε ἡ νηστεία, ἡ «*πάνοπλος ἐγκράτεια, ἡ τῶν ἀγγέλων εὐπρέπεια, ἡ πρὸς Θεὸν παρρησία*» (ἡ ἐγκράτεια ποὺ εἶνε ἐφωδιασμένη μὲ ὅλα τὰ ὄπλα, ποὺ μιμεῖται τὴν ἀγγελικὴ εὐπρέπεια, ποὺ χαρίζει θάρρος νὰ σταθῇ κανεὶς ἐμπρὸς στὸ Θεό – δοξ. αἰν. Κυρ. Τυριν.).

Ἄν ἦταν δυνατόν καὶ σ' ἐμᾶς νὰ δοῦμε τὴ νηστεία μὲ τὸ μάτι τῆς καθαρῆς διανοίας τῶν ἁγίων πατέρων, θὰ τὴ βλέπαμε ὄχι σὰν μία ἀνεπιθύμητη κυρία ἀλλὰ σὰν μία βασίλισσα, ποὺ εἶνε ἔτοιμη νὰ δώσῃ στοὺς πιστοὺς ἀκολουθούς της δῶρα, **τὰ πολύτιμα δῶρα τῆς**. Γιατὶ ἡ νηστεία, ὅπως λέει γι' αὐτὴν μὲ ἐνθουσιασμὸ ὄχι κάποιος μικρὸς κήρυκας ἢ θεολόγος ἀπ' τοὺς σημερινούς, ἀλλὰ ἕνας μέγας πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ φιλόσοφος βαθύς, ὁ Μέγας Βασίλειος, ἡ νηστεία εἶνε «*οἴκων αὔξησις, ὑγείας μήτηρ, νεότητος παιδαγωγός, κόσμος πρεσβύταις, ἀγαθὴ συνέμπορος ὁδοιπόροις, ἀσφαλὴς ὁμόσκηνος τοῖς συνοίκοις*»· καὶ ἀλλοῦ· «*πόλεως εὐσχημοσύνη, ἀγορᾶς εὐστάθεια, οἴκων εἰρήνη, σωτηρία τῶν ὑπαρχόντων*»· καὶ ἀλλοῦ· «*νηστεία προφήτας γεννᾷ, δυνατοὺς ῥώννουσι (=ἐνδυναμώνει)· νηστεία νομοθέτας σοφίζει, ψυχῆς ἀγαθὸν φυλακτήριον, σώματι σύνοικος ἀσφαλὴς, ὄπλον ἀριστεύουσιν, ἀθληταῖς γυμνάσιον... σωφροσύνης δημιουργός. Ἐν πολέμοις ἀνδραγαθεῖ, ἐν εἰρήνῃ ἡσυχίαν διδάσκει*» (M. Bas., Περὶ νηστείας Λόγ. Α'· Migne 31, 173C, 183B, 172B).

Ὅσοι λοιπὸν ἐπιθυμοῦμε ν' ἀποκτήσουμε καὶ ν' ἀπολαύσουμε ἕνα ἀπ' τὰ πολλὰ δῶρα καὶ ἀγαθὰ, ποὺ προσφέρει στοὺς Χριστιανούς ἡ νηστεία, ἃς τηρήσουμε τὴν χριστιανικὴ καὶ ἁγία νηστεία. Ἄς φράξουμε τὰ αὐτιά μας νὰ μὴν ἀκοῦμε τῶν ἀπίστων, τῶν ὑλοφρόνων καὶ ἀδιαφόρων τὶς εἰρωνεῖες, τὶς ἀντιρρήσεις καὶ τὶς «*προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις*» (Ψαλμ. 140,4) κατὰ τοῦ ἁγίου θεσμοῦ τῆς νηστείας. Κι **ἃς ἀκούσουμε τὴ φωνὴ τῆς μητέρας μας Ἐκκλησίας**, ἡ ὁποία μελωδικὰ ψάλλει· «*Προκαθάρωμεν ἑαυτοὺς, ἀδελφοί, τῇ βασιλίδι τῶν ἀρετῶν· ἰδοὺ γὰρ παραγέγονε πλοῦτον ἡμῖν ἀγαθῶν κομίζουσα· τῶν παθῶν κατευνάξει τὰ οἰδήματα καὶ τῷ Δεσπότη καταλλάττει τοὺς πταίσαντας· διὸ μετ' εὐφροσύνης ταύτην ὑποδεξάμεθα, βοῶντες Χριστῷ τῷ Θεῷ· Ὁ ἀναστὰς ἐκ τῶν νεκρῶν, ἀκατακρίτους ἡμᾶς διαφύλαξον, δοξολογοῦντάς σε, τὸν μόνον ἀναμάρτητον*» (δοξ. αἰν. Κυρ. Ἀπόκρ.).

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος